

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра культурології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету

_____ Інна САВИЦЬКА

" ____ " _____ 2026 р.

СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри

культурології

Протокол № ____ від " ____ " _____ 2026 р.

Завідувач кафедри

_____ Ірина МАЙДАНЮК

РОЗГЛЯНУТО

Гарант ОП «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

_____ Білан Сергій Олексійович

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

ЕТНОКУЛЬТУРОЛОГІЯ

Галузь знань С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини

Спеціальність С3 Міжнародні відносини

Освітня програма Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії

Факультет Гуманітарно-педагогічний

Розробник: Майданюк І.З., д.філос.н., проф., Пузиренко Я.В., к.філол.н., доц.,

Сидоренко І.Г., к.філос.н., доц., Головата Н.А., к.іст.н.

Київ - 2026 р.

Опис навчальної дисципліни

Етнокультурологія є обов'язковим компонентом освітньої програми «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії», що сприяє формуванню глибокого розуміння культурних особливостей та етнічних процесів у глобальному контексті. В рамках курсу вивчаються історичні та сучасні аспекти етнічних спільнот, їхній культурний, мовний, релігійний та соціальний аспекти, а також особливості міжетнічних взаємовідносин і конфліктів, досліджується культурна ідентичність, етнічна мобільність, традиційні і сучасні форми культурної самобутності. Вивчення дисципліни забезпечує розуміння ролі етнокультурних чинників у формуванні міжнародних відносин і регіональної політики, а також сприяє розвитку навичок аналізу міжкультурних процесів. Здобуті знання мають практичну орієнтацію і використовуються для ефективної комунікації у міжкультурному просторі та розв'язання актуальних міжнародних і регіональних проблем. Особливу увагу звернено на знання про особливості української етнічної і національної культури для усвідомлення її ролі у світовому культурному процесі.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь

Освітній ступінь	Першого (бакалаврського) ОП
Галузь знань	С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини
Спеціальність	С3 Міжнародні відносини
Освітня програма	Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії
Факультет/ННІ	Гуманітарно-педагогічний

Характеристика навчальної дисципліни

Вид	Обов'язкова
Загальна кількість годин	90
Кількість кредитів ECTS	3
Кількість змістових модулів	3
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-
Форма контролю	Екзамен

Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти (повний термін навчання)

	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Курс (рік підготовки)	1	-
Семестр	2	-
Лекційні заняття	15 год.	-
Лабораторні роботи	-	-
Практичні, семінарські заняття	15 год.	-
Самостійна робота	60 год.	-
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	2 год.	-
Форма контролю	Екзамен	-

Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета: Мета дисципліни - покращення гуманітарної підготовки студентів, ознайомлення студентів з основними тенденціями та формами етнокультурного розвитку українського народу від найдавніших часів до сучасності; підвищення етнічної свідомості студентів та їхньої підготовки з огляду на майбутню роботу в мультикультурному середовищі; сприяння формуванню знань та компетенцій на основі засвоєння основ культурологічної проблематики

Перелік навчальних дисциплін, які передують вивченню «Етнокультурологія» (за їх наявності) ОК11 Історія української державності

Набуття компетентностей

ЗК2 — Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі і знань про природу і суспільство, та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового образу життя.

ЗК3 — Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями

ЗК6 — Здатність генерувати нові ідеї (креативність)

ЗК7 — Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

ЗК8 — Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

ЗК12 — Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел

ЗК13 — Здатність бути критичним і самокритичним

СК2 — Здатність аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному

СК3 — Здатність оцінювати стан та напрями досліджень міжнародних відносин та світової політики у політичній, економічній, юридичній науках, у міждисциплінарних дослідженнях

СК8 — Усвідомлення національних інтересів України на міжнародній арені

СК9 — Здатність застосовувати знання характеристик розвитку країн та регіонів, особливостей та закономірностей глобальних процесів та місця в них окремих держав для розв'язання складних спеціалізованих задач і проблем

Програмні результати навчання

РН1 — Знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені і діяльності інших учасників міжнародних відносин

РН9 — Досліджувати проблеми міжнародних відносин, регіонального розвитку, зовнішньої політики, міжнародних комунікацій, із використанням сучасних політичних, економічних і правових теорій та концепцій, наукових методів та міждисциплінарних підходів, презентувати результати досліджень, надавати відповідні рекомендації

РН16 — Розуміти та відстоювати національні інтереси України у міжнародній діяльності

Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма)						Кількість годин (заочна форма)					
	л	лаб	сем	п	с.р.	усього	л	лаб	сем	п	с.р.	усього
Модуль 1. Основні поняття етнокulturології												
Тема 1. Культура і етнос. Гендер та етнокultura	2	-	-	2	10	14	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Українська етнічна і національна культура. Мова та етнокultura.	2	-	-	2	10	14	-	-	-	-	-	-
Разом за модулем 1	4	0	0	4	20	28	-	-	-	-	-	-
Модуль 2. Народна творчість												

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма)						Кількість годин (заочна форма)					
	л	лаб	сем	п	с.р.	усього	л	лаб	сем	п	с.р.	усього
Тема 1. Українська народна матеріальна культура	2	-	-	3	10	15	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Українська народна духовна культура	2	-	-	3	10	15	-	-	-	-	-	-
Разом за модулем 2	4	0	0	6	20	30	-	-	-	-	-	-
Модуль 3. Види і жанри сучасної української культури												
Тема 1. Українська архітектура та образотворче мистецтво	3	-	-	2	8	13	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Українське музичне і театральне мистецтво	2	-	-	2	6	10	-	-	-	-	-	-
Тема 3. Українська література	2	-	-	1	6	9	-	-	-	-	-	-
Разом за модулем 3	7	0	0	5	20	32	-	-	-	-	-	-
Курсовий проект (робота)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Усього годин	15	0	0	15	60	90	-	-	-	-	-	-

Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Культура і етнос. Гендер та етнокультура	2
2	Тема 2. Українська етнічна і національна культура. Мова та етнокультура.	2
3	Тема 3. Українська народна матеріальна культура	2
4	Тема 4. Українська народна духовна культура	2
5	Тема 5. Українська архітектура та образотворче мистецтво	3
6	Тема 6. Українське музичне і театральне мистецтво	2
7	Тема 7. Українська література	2
Всього годин		15

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Культура і етнос. Історико-регіональна характеристика культури.	2
2	Українська етнічна культура. Концепції етногенезу українців. Мова та етнокультура.	2
3	Українська народна матеріальна культура	3

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
4	Українська народна духовна культура	3
5	Українська архітектура і образотворче мистецтво	2
6	Українське музичне і театральне мистецтво	2
7	Українська література	1
Всього годин		15

Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Культура і етнос. Історико-географічне регіонування культури	10
2	Український менталітет	10
3	Українська народна матеріальна культура: особливості етнічних регіонів	10
4	Українська народна духовна культура: особливості етнічних регіонів	10
5	Українська архітектура та образотворче мистецтво	8
6	Українське музичне і театральне мистецтво	6
7	Українська література	6
Всього годин		60

Методи навчання

Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- Усне або письмове опитування
- Есе
- Співбесіда
- Презентація проекту
- Рейтингова оцінка / самооцінювання
- Тестування
- Контрольна робота

Методи навчання:

- Проблемне навчання
- Навчання через дослідження
- Лекція
- Командна робота

- Гейміфіковане навчання
- Практичне заняття

Оцінювання результатів навчання

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Тема	Результати навчання	Оціночні бали
Модуль 1. Основні поняття етнокультурології		
Практична робота. Культура і етнос. Вивчення історико-географічного регіонування культури	ПРН 1, ПРН 9. Модуль ознайомлює студентів з базовими поняттями етнокультурології, історико-географічним регіонуванням культури та особливостями українського менталітету. Студенти здобудуть знання про природу культури і етносів, а також навички дослідження культурних особливостей регіонів, що сприятиме розумінню ролі культури у міжнародних відносинах та регіональному розвитку.	40
Самостійна робота. Культура і етнос. Історико-географічне регіонування культури		10
Самостійна робота. Український менталітет		10
Практична робота. Енічна і національна культура України		40
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Народна творчість		
Самостійна робота. Українська народна матеріальна культура: особливості етнічних регіонів	ПРН 1, ПРН 9. Модуль присвячений дослідженню української народної матеріальної та духовної культури, особливостей етнічних регіонів. Студенти здобудуть навички аналізу етнічних особливостей культурної спадщини, що важливо для розуміння етнокультурних процесів у міжнародних відносинах та регіональному розвитку.	10

Тема	Результати навчання	Оціночні бали
Самостійна робота. Українська народна духовна культура: особливості етнічних регіонів		10
Практична робота. Українська народна матеріальна культура		40
Практична робота. Українська народна духовна культура		40
Всього за модулем 2		100
Модуль 3. Види і жанри сучасної української культури		
Самостійна робота. Українська архітектура та образотворче мистецтво	ПРН 1, ПРН 9. Модуль охоплює сучасні українські художні та культурні жанри, зокрема архітектуру, образотворче мистецтво, музику, театр та літературу. Студенти здобудуть знання про сучасні культурні процеси, що сприяють формуванню культурної дипломатії та міжнародних культурних обмінів.	10
Самостійна робота. Українське музичне і театральне мистецтво		10
Самостійна робота. Українська література		10
Практична робота. Українська архітектура і образотворче мистецтво		25
Практична робота. Українське музичне і театральне мистецтво		25
Практична робота. Українська література		20
Всього за модулем 3		100
Навчальна робота (разом за семестр)		70
Підсумковий екзамен		30
Разом за курс		100

Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамен/залік)
---	--

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамен/залік)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Лабораторні, самостійні та модульні роботи необхідно здавати у заплановані терміни. Перескладання модульних робіт допускається за наявності поважних причин у визначені кафедрою строки.
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування, використання сторонніх матеріалів і несанкціонованих пристроїв під час виконання контрольних робіт, заліку або екзамену заборонено.
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. Пропуски відпрацьовуються згідно з індивідуальним графіком та правилами кафедри.

Навчально-методичне забезпечення

-електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1388>);

-Методичні рекомендації для вивчення теми «Матеріальна культура українського народу (українське народне декоративно-вжиткове мистецтво та художні ремесла. Види та жанри)» у курсі «Етнокультурологія»/ Майданюк І.З., Пузиренко Я.В., Сидоренко І.Г. – Київ: Редакційно-видавничий відділ НУБіП України. 2025. – 53 с.;

Рекомендовані джерела інформації

1. Гай-Нижник, П. Українська національна ідея: соборні чинники та визначальні засади. Трансформація української національної ідеї. – Київ : Наш формат, 2019. – С. 143–171.
2. Данилюк, І., Курапов, А., Ягіяєв, І. Етнокультурна психологія. Історія та сучасність : монографія. – Київ : АртЕк, 2019. – 432 с.
3. Гурова, І. В., Хрипко, С. А. Етнокультурологія : навч.-метод. посіб. для підготовки студентів за спец. 034 Культурологія. – Київ : Вид-во НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2021. – 262 с.
4. Історія європейської цивілізації. Середньовіччя. Експедиції. Торгівля. Утопії / за ред. У. Еко ; пер. з італ. О. В. Сминтини, С. А. Кулініч. – Харків : Фоліо, 2020. – 700 с.
5. Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Культурологія» для студентів

- усіх спеціальностей усіх форм навчання / укл. Г. А. Сигида. – Запоріжжя : НУ«ЗП», 2020. – 82 с.
6. Культурологія. Навчальний посібник. За ред І.З.Майданюк. - Київ, НУБіП України, 2018.
7. Культурологія : підручник. – Одеса : Університет Ушинського, 2023. – 433 с
8. Людина і культура / за ред. Д. Шевчука. – Острог : Вид-во Нац. ун-ту «Острозька академія», 2019. – 224 с.
9. Магдиш, І. Ар-Нуво. Стили українського мистецтва ХХ-го століття. Київ:Портал, 2021
0. Історія української культури : у 5-ти т. / гол. ред. Б. Є. Патон. Київ : Наукова думка, 2000–2013
1. Попович, М. В. Нарис з історії культури України. Київ : АртЕк, 2008
2. Наталка Лещенко. Українська культура.- Харків: Клуб сімейного дозвілля, 2018.
3. Яців, Р. М. Мала хронологія мистецьких подій і пам'ятних дат ХХ століття: Україна – світ : локал.-індивід. дослідн. ракурс : довідник. Львів : Априорі, 2021